

Epidemija COVID-19

Završiti u samoizolaciji – što to znači za radna prava?

Epидемија COVID-19 засад не показва знакове успоравања, а број особа у самоизолацији континуирano расте. Стога сvi живимо с mogućnošću да se из прve рuke, осим sa samim virusom, susretнемo i sa самоизолацијом, bilo da ona zadesi nekog od naših članova, nas same ili članove naših obitelji. S obzirom na то да smo u posljednje vrijeme kod nekih poslodavaca primijetili nerazumijevanje utjecaja самоизолације na radna prava, čini nam se korisnim napisati nekoliko riječi o toj zdravstvenoj mjeri i kako ona utječe na radna prava.

Samoizolaciju će vam naložiti nadležno tijelo/epidemiolog ako ste bili u bliskom kontaktu s oboljelom osobom ili ste na drugi način bili izloženi riziku zaraze. Osnovno pravilo kod samoizolacije jest da ostanete kod kuće, po mogućnosti fizički izolirani od ukućana, do datuma koji je naveden u rješenju ili koji vam je usmeno priopćen, a koji bi trebao odgovarati datumu od deset dana nakon zadnjeg kontakta s oboljelom osobom (pri čemu se dan kontakta računa kao nulti dan).

Kako zbog obvezе самоizolacije ne možete fizički dolaziti na posao, **odmah obavijestite svojega poslodavca**. Ako to okolnosti vašega posla dopuštaju, s poslodavcem možete dogоворити да за vrijeme izolacije (ako ne razvijate nikakve simptome), radite od kuće, pri čemu i dalje ostvarujete pravo na redovnu ugovorenу plaću. O tome morate obavijestiti (telefonom ili e-mailom) i svojega liječnika koji vam u tom slučaju neće utvrđivati privremenu nesposobnost za rad.

Ako nemate mogućnost rada od kuće ili s poslodavcem ne uspijete dogоворити rad od kuće, nužno je utvrditi privremenu nesposobnost za rad, kako biste mogli ostvarivati pravo na naknadu plaće. O самоizolaciji obavijestite liječnika obiteljske medicine, a o privremenoj nesposobnosti za rad odmah obavijestite poslodavca. Potvrdu o privremenoj nesposobnosti dužni ste dostaviti u roku tri dana. **U iznimnom**

slučaju, ako ne možete doći do svojega liječnika koji bi vam na vrijeme utvrdio privremenu nesposobnost za rad, sva-kako obavijestite svojega poslodavca o tome kako biste opravdali nemogućnost dolaska na posao.

Pravo na naknadu plaće za vrijeme trajanja samoizolacije ide na teret Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje. Osim ako vam liječnik ne da drukčije upute, zahtjev podnosite sami na e-mail adresu isolacija@hzzo.hr. Potrebno je navesti **ime i prezime, OIB ili MBO (matični broj osigurane osobe)**, kontakt telefon, te broj tekućeg računa na koji će se izvršiti isplata naknade plaće, a zahtjevu treba priložiti Potvrdu o plaći koju izdaje poslodavac (R1 obrazac) i Izvješće o privremenoj nesposobnosti ako ga imate, no moguće je predavanje zahtjeva i bez ta dva dokumenta ako ih nije moguće pribaviti u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Naknada plaće utvrđuje se u iznosu 100 posto od osnovice za naknadu plaće, s time da mjesечni iznos naknade plaće ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 4.257,28 kuna. **Pravo na naknadu plaće ima i roditelj djeteta** kojemu je propisana mјera samoizolacije, jer je bio u kontaktu sa zaraženom osobom, iako sam/a nije u samoizolaciji (ako u dogovoru s poslodavcem ne nastavi posao obavljati od kuće). Ostvaruje se po osnovi privremene nesposobnosti ili privremene sprječenosti za rad radi njegove člana obitelji – djeteta, gdje će visina naknada ovisiti o starosti djeteta.

Mјera samoizolacije određuje se i zdravim osobama, bez simptoma. Osoba kojoj je određena samoizolacija nalazi se pod zdravstvenim nadzorom i u slučaju razvijanja simptoma treba se javiti svojemu liječniku. **Ako se utvrdi oboljenje od COVID-19, liječnik će konstatirati i promjenu šifre privremene nesposobnosti za rad, te se, u tom slučaju, pravo na naknadu plaće ostvaruje sukladno Zakonu o radu.** Za vrijeme privremene nesposob-

nosti za rad zbog oboljenja od COVID-19 imate pravo na naknadu plaće u visini 70 posto prosjeka vaše mjesечne plaće u posljednja tri mjeseca, ili više ako je to ugovoreno kolektivnim ugovorom. Naknadu isplaćuje poslodavac, a sredstva mu naknade je HZZO. U zdravstvenim profesijama, COVID-19 može se na temelju vještačenja priznati i kao profesionalna bolest. **U tom slučaju radnik ima pravo na isplatu naknade plaće bez ograničenja.**

U posljednje vrijeme, zbog preopterećenosti epidemioloških službi može se javiti situacija da saznate kako ste bliski kontakt osobe kojoj je dijagnosticiran COVID-19, no od nadležnog epidemiologa/službe nikako ne dobivate službenu obavijest o obvezu samoizolacije. Prema najnovijim uputama Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo, trebali biste ostati kod kuće i o tome obavijestiti svojega liječnika. On/ona će potom uzeti podatke vašeg oboljelog bliskog kontakta radi provjere i prema potrebi otvoriti bolovanje. **Ako ste zaposleni u sustavu zdravstva ili socijalne skrbi odmah obavijestite svojega poslodavca o kontaktu i potrebi izolacije.**

Naposljetku, nije na odmet ponoviti da poslodavac ni u kojem slučaju ne smije kažnjavati radnika zbog samoizolacije, te bi bilo kakva umanjenja plaće bila protivna zakona, ali bi mogla konstituirati i diskriminaciju.

S obzirom na то да самоizolacija danas, uz osobnu neugodnost, u nekim radnim sredinama predstavlja i rizik za ostvarivanje radnih prava naših članova, moramo biti na oprezu, spremni informirati članove o njihovim pravima u toj situaciji, ali i intervenirati prema poslodavcu ako je potrebno. Za sve potencijalne probleme u pružanju podrške članovima vezano uz radna prava i samoizolaciju, uvjek se možete obratiti svojem sindikatu. Ostanimo zdravi i pazimo jedni na druge!

Sunčica Brnardić